

Het IAB oogst succes met lokale informatiesessies voor de leden: 2 800 accountants en belastingconsulenten schreven zich in

Fabienne Cleymans
Adjunct-directeur IAB

Het Instituut zet een aantal communicatiemiddelen in om de leden zo goed mogelijk op de hoogte te houden van alles wat onze beroepen aanbelangt en natuurlijk ook van de werkzaamheden van het IAB. Daartoe werd recent de nieuwe IAB-website gelanceerd met daaraan gekoppeld de tweewekelijkse elektronische nieuwsbrief die naar alle leden wordt verstuurd. Naast het gezamenlijk tijdschrift *Tax, Audit & Accountancy* van het IAB, het IBR en het BIBF, wordt natuurlijk ook via het eigen tijdschrift *Accountancy & Tax* informatie aan de leden bezorgd. Nochtans is het, ook in onze beroepen, duidelijk dat er niets gaat boven een rechtstreeks persoonlijk contact om een boodschap zo goed mogelijk te brengen. Daarom organiseerde het IAB in het voorjaar 11 lokale informatiesessies voor de leden.

“Met de focus op kwaliteit, wensen wij onze leden optimaal en uitgebreid te informeren over een aantal praktische instrumenten die we sedert een aantal maanden in stilte aan het voorbereiden waren”, stelt André Bert, voorzitter van het IAB. “Het was uiteraard belangrijk dat wij zelf naar de leden toestapten en de informatiesessies lokaal organiseerden om een zo groot mogelijk publiek te bereiken”, vervolledigt hij.

Het Instituut ontving bijna 2 800 inschrijvingen, verspreid over 11 sessies. De externe leden vertegenwoordigden 59 % van de inschrijvingen, 19 % waren interne leden en nog eens 20 % stagiairs. Daarnaast konden we ook rekenen op de aanwezigheid van een aantal studenten en zelfs een aantal leden van andere instituten.

Inschrijvingen per sessie

12 februari 2009	Nijvel	147
16 februari 2009	Brussel	225
19 februari 2009	Sint-Katelijne-Waver	230
3 maart 2009	Kortrijk	360
5 maart 2009	Wilrijk	428
10 maart 2009	Gent	265
12 maart 2009	Brussel	259
17 maart 2009	Luik	259
19 maart 2009	Bergen	189
24 maart 2009	Hasselt	293
26 maart 2009	Wépion	118

De volgende thema's en praktische instrumenten werden telkens toegelicht door André Bert, voorzitter, Micheline Claes, ondervoorzitter, Christine Cloquet, Franstalig secretaris-penningmeester, Jos De Blay, Nederlandstalig secretaris en door de andere Raadsleden van het Instituut:

1. Opdrachtbrief: het contract met uw cliënt

Een duidelijke opdrachtbrief, waarin de rechten en plichten van zowel de beroepsbeoefenaar als de cliënt worden omschreven, biedt tal van voordelen en rechtszekerheid aan beide partijen. Daarom ontwikkelde de Commissie belastingconsulenten, onder leiding van de heer Luc Ceulemans (Raadslid), met de steun van de juridische dienst van het IAB, een praktisch werkinstrument waarin algemene voorwaarden, een kaderovereenkomst en voorstellen van opdrachtoomschrijvingen werden uitgewerkt. Deze documenten zijn beschikbaar voor alle leden via de website. Zij kunnen worden gedownload en aangepast aan de eigen behoeften naargelang de situatie en de aangeboden diensten.

De aanwezige leden bleken bijzonder geïnteresseerd in het voorgestelde model; dit waren de meest gestelde vragen tijdens de verschillende sessies:

Onder welke vorm zal de opdrachtbrief ter beschikking worden gesteld van de leden?

Het Instituut stelt de opdrachtbrief onder elektronische vorm ter beschikking van zijn leden via de website. Onder het gedeelte "Home > Leden & stagiairs > Tools > Opdrachtbrieven" worden de algemene voorwaarden, de kaderovereenkomsten en de voorstellen van opdrachtoomschrijvingen weergegeven. Deze documenten zijn beschikbaar in Word-bestand en kunnen vrij van de website worden gehaald en aangepast worden volgens de noden van het kantoor.

Dienen de erelonen, verplichtingen en rechten allemaal van in het begin vast te staan?

Het is belangrijk dat in de opdrachtbrief zowel de rechten als de plichten van beide partijen worden omschreven, en dat hiertussen een evenwicht bestaat, alsook de erelonen die hiertegenover staan.

Wanneer deze rechten en verplichtingen contractueel worden opgenomen, weten beide partijen hoe ze moeten handelen wanneer een bepaalde situatie zich voordoet, bv. wat is een professionele tekortkoming en welke zijn de gevolgen ervan.

De rechtbanken zullen steeds nagaan of er geen wanverhouding bestaat tussen de rechten en verplichtingen van beide partijen. Wanneer bv. de beroepsbeoefenaar de overeenkomst om bepaalde redenen stopzet (bv. wegens kennelijke tekortkoming van de cliënt), zal hij zijn ex-client toch moeten wijzen op dringende of noodzakelijke rechtshandelingen die nog moeten worden uitgevoerd.

Zo zijn er in de algemene voorwaarden diverse clausules in die zin opgenomen.

Heeft men in de algemene voorwaarden rekening gehouden met de Wet op de Handelspraktijken?

De Wet op de Handelspraktijken is in feite niet van toepassing op de accountants en belastingconsulenten, aangezien zij geen handelaars zijn. De Wet van 2 augustus 2002 met betrekking tot misleidende reclame en tot vergelijkende reclame, oneerlijke bedingen en overeenkomsten op afstand heeft echter wel betrekking op de vrije beroepen. Er werd rekening mee gehouden bij het opstellen van de documenten.

**Een duidelijke
opdrachtbrief
biedt voordelen en
rechtszekerheid aan
beide partijen**

Wat gebeurt er met de te respecteren termijnen in geval van opschorting van de uitvoering van de diensten?

Indien na de aanvang van de schorsing of het uitstel van uitvoering, rechtshandelingen dringend en noodzakelijk moeten worden gesteld ter vrijwaring van de rechten van de cliënt, en waarvoor de beroepsbeoefenaar opdracht had gekregen, dient hij de cliënt hierop te wijzen.

Waarom wordt er voorgesteld om betwistingen met betrekking tot kosten en erelonen voor te leggen aan de Arbitragecommissie bij het Instituut, daar waar er reeds een bemiddelingsprocedure bestaat bij de lokale rechtbanken?

Wat de arbitrageprocedure georganiseerd door het IAB betreft, dient men eraan te herinneren dat deze clause een voorstel is maar geen verplichting. De partijen zijn vrij om overeen te komen dat elk geschil uitsluitend de bevoegdheid zal uitmaken van de gewone rechtbanken of hoven. De arbitrageprocedure bij het IAB is gratis (er zijn geen rolrechten of procedurevergoedingen te betalen) en is sneller dan een gewone procedure.

Waarom maakt het Instituut de opdrachtbrief niet verplicht voor zijn leden?

Het Instituut wenst bovenal een nuttig en praktisch instrument ter beschikking te stellen van zijn leden. De toepassing van dit instrument wordt sterk aanbevolen maar is niet verplicht. De vele voordelen zijn echter van die aard dat ieder kantoor geacht wordt dit geleidelijk aan in te voeren: de opdrachtbrief geldt als visitekaartje van de beroepsbeoefenaar, voorzienbaarheid van de erelonen, het geeft een betere beschrijving van de rechten en plichten van het kantoor en de cliënt, en maakt het mogelijk geschillen beter te voorkomen of eenvoudiger op te lossen.

2. Nieuwe norm voor permanente vorming

De in de schoot van het IAB opgerichte Commissie permanente vorming, onder leiding van Sylva Troonbeeckx en Jean-Luc Killesse (beiden Raadslid), schreef een nieuwe norm uit, die op 1 september 2009 in voege trad. Bedoeling hiervan was om aan de internationale norm IES 7 van IFAC te voldoen en voldoende kwaliteitsgaranties te geven inzake de permanente vorming van onze beroepsbeoefenaars.

Nieuw is de erkenning van vormingsoperatoren en vormingsactiviteiten door het Instituut. Gezien het belang ervan, zal de controle op de gevolgde permanente vorming worden verscherpt. Iedere beroepsbeoefenaar dient tijdens drie opeenvolgende kalenderjaren minimum 120 uur gevolgd te hebben, maar jaarlijks nooit minder dan 20 uur.

Alle gegevens, waaronder de volledige tekst van de norm, worden beschikbaar gesteld via de website van het Instituut (Home > Leden & stagiairs > Opleidingen > Permanente vorming)

Ook rond dit thema kwamen een aantal vragen naar boven:

Wanneer treedt de nieuwe norm in werking?

De nieuwe norm zal in voege zijn vanaf 1 september 2009.

Het totaal van 120 uur op 3 jaar, moet dat als “glijdend” worden beschouwd?

Inderdaad, volgens artikel 11 van de nieuwe norm zal de controle jaarlijks worden uitgevoerd op basis van de drie laatste opeenvolgende kalenderjaren, waarbij het totaal aantal uren dan 120 uur dient te bedragen.

Gaat het hier om kalenderjaren?

Ja. Rekening houdend met de datum van inwerkingtreding van de nieuwe norm, d.w.z. 1 september 2009, voorzien de overgangsmaatregelen dat het academiejaar 2009-2010 loopt van 1 september 2009 tot 31 december 2010. Vanaf 2010 zal de controle betrekking hebben op kalenderjaren.

Kunnen er voorbeelden worden gegeven van de berekening van het aantal uren permanente vorming volgens de nieuwe norm?

Artikel 3 van de norm bepaalt: “De accountant en/of belastingconsulent moet, binnen een periode van drie opeenvolgende kalenderjaren, minstens 120 uur besteden aan activiteiten die bijdragen tot de permanente vorming. Hier van dienen minstens 20 uur per kalenderjaar besteed te worden.”

Hieronder volgen een aantal voorbeelden op basis van de volgende refertejaren:

	<i>Jaar 1</i> 01.09.2007 – 31.08.2008	<i>Jaar 2</i> 01.09.2008 – 31.08.2009	<i>Jaar 3</i> 01.09.2009 – 31.12.2010 (16 maanden)	<i>Jaar 4</i> 01.01.2011 – 31.12.2011	<i>Jaar 5</i> 01.01.2012 – 31.12.2012
Voorbeeld 1:	40	40	50	30	40
Voorbeeld 2:	40	60	20	40	60
Voorbeeld 3:	70	40	10	40	40
Voorbeeld 4:	40	40	20	60	40
Voorbeeld 5:	40	50	30	20	50

Voorbeeld 1:	Jaren 1, 2, 3 Jaren 2, 3, 4 Jaren 3, 4, 5	JA, want 130 u. op 31.12.2010 JA, want 120 u. op 31.12.2011 JA, want 120 u. op 31.12.2012
Voorbeeld 2:	Jaren 1, 2, 3 Jaren 2, 3, 4 Jaren 3, 4, 5	JA, want 120 u. op 31.12.2010 JA, want 120 u. op 31.12.2011 JA, want 120 u. op 31.12.2012
Voorbeeld 3:	Jaren 1, 2, 3 Jaren 2, 3, 4 Jaren 3, 4, 5	NEE, want 10 u. in 2010 NEE, want 90 u. op 31.12.2011 NEE, want 90 u. op 31.12.2012
Voorbeeld 4:	Jaren 1, 2, 3 Jaren 2, 3, 4 Jaren 3, 4, 5	NEE, want 100 u. op 31.12.2010 JA, want 120 u. op 31.12.2011 JA, want 120 u. op 31.12.2012
Voorbeeld 5:	Jaren 1, 2, 3 Jaren 2, 3, 4 Jaren 3, 4, 5	JA, want 120 u. op 31.12.2010 NEE, want 100 u. op 31.12.2011 NEE, want 100 u. op 31.12.2012

Zal de lijst van erkende vormingsoperatoren beschikbaar zijn via de website van het Instituut?

Ja, deze lijst zal beschikbaar zijn onder de rubriek “Permanente vorming” van de website.

Zijn dit verplichtingen of slechts aanbevelingen?

Permanente vorming is een wettelijke verplichting voor de accountants en/of belastingconsulenten. De regels betreffende deze verplichting worden door de Raad van het Instituut bepaald en dienen als dusdanig door de leden van

het Instituut te worden opgevolgd (art. 2 KB 01/03/98 m.b.t. de deontologie).

Waar kan men de informatie vinden omtrent de nieuwe norm en de manier waarop het jaarverslag moet worden ingediend?

De tekst van de nieuwe norm is beschikbaar onder de rubriek “Permanente vorming” van de website van het Instituut. Het jaarverslag van permanente vorming zal vanaf het jaar 2008-2009 op elektronische wijze moeten worden ingediend via de website van het Instituut.

Zal het door het elektronisch verslag van permanente vorming mogelijk zijn de verhoudingen na te gaan tussen de verschillende vakgebieden waarop de permanente vorming betrekking dient te hebben?

De informatisering van het verslag van permanente vorming zal de Raad toelaten om, zoals bepaald in artikel 4 van de norm, na te gaan of de permanente vorming van het lid wel degelijk evenwichtig gespreid is over de verschillende vakgebieden. We herinneren er nog even aan dat dit evenwicht moet worden nagestreefd op basis van een periode van drie opeenvolgende kalenderjaren en niet jaarlijks.

Vormingsoperatoren en -activiteiten worden nu erkend door het Instituut

3. Structuur van het permanent dossier

Teneinde de organisatie van het cliëntendossier te optimaliseren, werkte de werkgroep permanent dossier, onder leiding van Jacques Hellin en Jean-Luc Killesse (beiden Raadslid), een structuur uit voor zowel een permanent dossier als een jaardossier. Dit kan door de beroepsbeoefenaar als leidraad worden genomen voor de opbouw van een eigen dossier. Ondertussen werkt de werkgroep ook nog voort aan een dossier “Bijzondere opdrachten”.

Een overzicht van de inhoud van het permanent dossier en het jaardossier zijn eveneens elektronisch beschikbaar via de website. Daarnaast wordt aan de leden ook een gebruiksvriendelijk model van tabbladen aangeboden, dat vrij kan worden aangepast (Home > Leden & stagiairs > Tools > Cliëntendossier).

De volgende interessante vragen werden geformuleerd door de aanwezige leden:

Wat is de toegevoegde waarde van het samenstellen van een permanent dossier en een jaardossier?

Het is vanzelfsprekend dat het samenstellen van een permanent en een jaardossier een zekere investering vraagt. Dit instrument biedt een werkmethode en garandeert, zowel aan de beroepsbeoefenaar als aan de cliënt, een dienstverlening van een kwalitatief hoogstaand niveau. Het dossier bevat alle nodige informatie voor een goed verloop van de opdrachten.

Bovendien, eens het dossier opgesteld, resulteert dit in een belangrijke tijdswinst, bijvoorbeeld in geval van overdracht van een dossier aan een andere medewerker, en het vergemakkelijkt zichtbaar het terugvinden van de nodige informatie.

Daarnaast zal, in voorkomend geval, de overdracht van een kantoor dat goed georganiseerd is, veel vlotter verlopen.

Zal het mogelijk zijn om bepaalde rubrieken weg te laten teneinde de inhoud aan te passen aan de situatie van de cliënt?

Het IAB stelt een model ter beschikking van zijn leden dat moet toelaten het kwaliteitsniveau nog te verbeteren binnen de kantoren. Dit model kan als leidraad dienen maar maakt geenszins een verplicht minimum uit. Rubrieken kunnen worden toegevoegd of weggelaten naargelang de behoeften of situaties.

Aangaande het sociale luik, kan men eenvoudigweg refereren aan het sociaal secretariaat?

Ja. Maar de sociale gegevens (aansluitingsnummers, gegevens sociaal secretariaat), de sociale specificaties van het dossier, alsook de briefwisseling en belangrijke controles dienen wel deel uit te maken van het dossier.

Dienen alle cliëntendossiers fysiek bewaard te worden op het kantoor van de accountant/belastingconsulent?

Het is normaal dat het permanent dossier en het werkdoosier in de eigen kantoren worden bewaard (fysiek of elektronisch) maar dit is geenszins een verplichting. De andere stavingsstukken van de boekhouding kunnen zich eveneens bij de cliënt zelf bevinden.

Onder welke vorm zal het door het IAB voorgestelde model van permanent dossier en jaardossier ter beschikking worden gesteld van de leden?

Dit model zal deel uitmaken van een aantal organisatie-instrumenten die door het Instituut via de website ter beschikking zullen worden gesteld. Deze documenten zullen van de website gedownload kunnen worden en zo nodig worden aangepast en gepersonaliseerd.

Zal het IAB eveneens checklists voorstellen in het kader van het permanent en jaardossier?

Het doel van de werkgroep, opgericht in de schoot van het Instituut, bestond erin om de inhoud van een cliëntendossier te formaliseren.

Zullen de dossiers, zoals voorgesteld door het IAB, verplicht worden? Indien niet, waarom niet?

De voorgestelde structuur van deze dossiers is slechts een aanbeveling. Iedere beroepsbeoefenaar dient de structuur en de inhoud van zijn cliëntendossiers aan te passen naar gelang de aard van de activiteiten van zijn cliënten en de aard van de uitgevoerde opdrachten. De noodzaak om zulke dossiers bij te houden is uiteraard inherent aan de aard van onze activiteiten.

4. Companyweb

Om de leden vertrouwd te maken met de werking van *Companyweb*, werden de vele mogelijkheden van het systeem uitgebreid voorgesteld door Outcome bvba.

5. Het Participatiefonds

Een vertegenwoordiger van het *Participatiefonds* gaf op iedere sessie wat meer uitleg over de *Initio-lening*, een nieuw financieel product dat de kansen van kredietbehoeftige kmo's moet verhogen om in deze economisch moeilijke tijden kredieten te verkrijgen bij de banken. Zo kwam onder andere de heer Jean-Pierre Remacle, directeur-generaal van het Participatiefonds, de nodige toelichtingen geven op onze sessie in Luik en benadrukte hij de rol van de cijferberoepen. De aanvrager dient zich namelijk te laten bijstaan door een lid van het IAB, het BIBF of het IBR.

6. Antiwitwaswetgeving

Daarna werd de huidige stand van zaken in het kader van de *antiwitwaswetgeving* beschreven en voornamelijk de gevolgen voor de accountants en de belastingconsulenten. Naar aanleiding van de geplande herziening van de Belgische witwaswetgeving (n.a.v. de implementatie van de Derde Europese Witwasrichtlijn) heeft het IAB, in overleg met de andere instituten van de cijferberoepen, zijn voornaamste prioriteiten en bekommernissen bekendgemaakt aan de regering. Deze betreffen:

- de ontheffing van de meldingsplicht aan de CFI voor activiteiten inzake het bepalen van de rechtspositie van de cliënt (juridisch advies), mits bepaalde voorwaarden vervuld zijn;
- de wettelijke waarborging van de anonimiteit van de aangever – automatische toekenning van de anonimiteit door de CFI;
- de “bijvoeglijke” interpretatie van de indicatoren vermeld in het KB van 3 juni 2007¹;

¹ Koninklijk besluit van 3 juni 2007 tot uitvoering van artikel 14 *quinquies* van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (B.S. 13 juni 2007).

Minister Laruelle

Het IAB blijft de evolutie van dit dossier nauwlettend opvolgen. Ook omtrent dit onderwerp werden zeer gerichte vragen gesteld, die hieronder worden weergegeven:

Waarom speelt het IAB niet de rol van tussenpersoon voor meldingen aan de CFI?

Voor de advocaten voorziet het huidige artikel 14 *bis*, § 3 van de witwaswetgeving voor deze beroepsgroep dat zij hun witwasmeldingen moeten doen door de stafhouder van de Orde waartoe zij behoren, onmiddellijk op de hoogte te brengen. Het is dan de taak van de stafhouder om te controleren of de concrete voorwaarden voor een melding aan de witwascel vervuld zijn. Indien dit het geval is, bezorgt hij de informatie onmiddellijk aan de CFI.

Accountants en belastingconsulenten moeten onmiddellijk melden aan de CFI en niet aan hun tuchtoverheid, zijnde het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten.

Na overleg hebben de instituten besloten de mogelijkheid om een gelijkaardige regeling als deze voor de advocaten (met name melding aan het Instituut, dat ingeval de voorwaarden voor melding voldaan zijn, de informatie bezorgt aan de CFI) niet op te nemen in de lijst van de voornaamste prioriteiten.

Dit belet niet dat het Instituut voorstander is van een gelijkaardige regeling voor zijn leden in zoverre deze de voornoemde voornaamste prioriteiten niet in het gedrang brengt.

Voor accountants en belastingconsulenten geldt in verschillende Europese landen een regeling op basis waarvan deze beroepsgroepen geen meldingsplicht bij de lokale FIU hebben ingeval zij de rechtspositie van de klant bepalen (juridisch advies). Brengt dit onze beroepen niet in een moeilijke positie ten overstaan van de niet-erkende fiscale beroepsbeoefenaars, de advocaten en in het bijzonder tegenover de buitenlandse confraters?

Uit analyse van de wetgeving in de diverse lidstaten is gebleken dat – naar inwonersaantal gemeten – een afwijking inzake de meldingsplicht voor accountants en belastingconsulenten van toepassing is voor een ruime meerderheid (circa twee derde) van onze buitenlandse confraters, zoals onder meer in de meeste buurlanden van België en hieronder een aantal economische zwaargewichten, zoals Duitsland, Groot-Brittannië en Nederland...

7. Website IAB

Ten slotte werd ook nog kort de vernieuwde website van het IAB voorgesteld, waarbij de nadruk werd gelegd op de voor de leden beschikbare tools en andere nuttige informatie.

Het was duidelijk een zware agenda, maar het initiatief werd op alle locaties met veel enthousiasme onthaald en de vraag naar een herhaling ervan werd ook meermaals opgeworpen. Minister van Kmo's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, Sabine Laruelle, toonde van bij de aanvang van het project interesse en wij mochten haar dan ook verwelkomen als gastspreker op onze laatste sessie te Wépion. Zij sprak er de leden toe over haar recentste initiatieven, zoals de Starters-bvba.

De afsluitende receptie gaf de aanwezige leden telkens de gelegenheid om met andere confraters na te praten. Ook de samenwerking met de regionale beroepsverenigingen was succesvol, ze stonden het Instituut bij met de organisatie ter plaatse.

“Deze toer doorheen de provincies betekende een zware tijdsinvestering, zowel voor de verschillende sprekers als voor de ploeg van het Instituut. Maar wij hebben mogen ervaren dat onze leden vragende partij zijn om lokaal contacten te kunnen hebben en het loonde zeker en vast de moeite. Wij kijken reeds uit naar een volgende gelegenheid!”, concludeert André Bert nog. ●